

КОМПЛЕКСНАЯ РАБОТА ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ І ЛІТАРАТУРЫ

Студзень 2022 г.

ДАВЕДКА ДЛЯ ЖУРЫ

11 клас
Варыянт 1

Заданне 1.

	<i>валё<u>н</u>кі</i>
	<i>шы<u>н</u>ель</i>
	<i>вэ<u>л</u>юм</i>
	<i>ка<u>п</u>ялюш</i>

За кожны правільны адказ – 1 бал.

Заданне 2.

<i>агульны</i>	‘ліквідуючы адрозненні, ураўноўваць што-н. у якіх-н. адносінах’	<i>прыводзіць да агульнага назоўніка</i>
<i>белы</i>	‘няўмела, няўдала схавана, скрыта што-н.’	<i>шыта белымі ніткамі</i>
<i>пробны</i>	‘разведваць, высвятляць што-н. з дапамогай якіх-н. прыёмаў, хітрыкаў’	<i>пускаць пробны шар</i>
<i>чужы</i>	‘умешвацца ў чужыя справы, навязваючы каму-н. свае рашэнні, думкі, погляды’	<i>лезці са сваім статутам у чужы манастыр</i>
<i>шапачны</i>	‘пад самы канец чаго-н., з вялікім спазненнем [паспець, прыходзіць]’	<i>на шапачны разбор</i>
<i>макаў</i>	‘прыгожы, румяны’	<i>як макаў цвет</i>

За кожны правільны адказ – 1 бал.

Заданне 3.

Словы	Магчымая фармулёўка значэння
<i>паспрабаваць</i>	правесці стан, якасць чаго-н.; з'есці што-н. для вызначэння смаку; зрабіць спробу выканаць што-н.; зведаць у сваім жыцці (перан.)
<i>пакаштаваць</i>	паспрабаваць на смак ежу, пітво; зведаць у сваім жыцці (перан.)
<i>паспытаць</i>	паспрабаваць на смак ежу, пітво; зведаць у сваім жыцці (перан.)
<i>прыгатаваць</i>	зрабіць што-н. для далейшага спажывання
<i>нарыхтаваць</i>	назапасіць у пэўнай колькасці для далейшага спажывання
<i>падрыхтаваць</i>	правесці папярэднюю работу для выканання чаго-н.

За кожны прынцыпова правільны адказ – 1 бал.

Заданне 4.

№	Сцверджанне	Правільна
1	Асноўная думка тэксту: Дзень нараджэння Інтэрнэту. Магчымасці Інтэрнэту як сеткі злучаных паміж сабой камп'ютараў. Камерцыйнае і адукацыйнае значэнне Інтэрнэту.	
		+
2	Стыль тэксту: гутарковы мастацкі навукова-папулярны	
		+
3	У словазлучэнні як(ні)дзіўна часціца не пішацца асобна часціца ні пішацца асобна часціца не пішацца разам	
		+
4	У слове Інтэрнэт : правапіс канчатка залежыць ад значэння слова пішацца канчатак -у пішацца канчатак -а	
		+
5	У сказе тэлефонныя праводы ... сеткай аплятаюць усю планету слова сеткай – гэта метафара, якая абазначае знешняе падабенства з'яў, прадметаў кампанент фразеалагічнага звароту параўнанне, выражанае назоўнікам у форме творнага склону	
		+
6	Слова фінансіст мае значэнне: спецыяліст па вядзенню фінансавых аперацый, кіраванні капіталу бухгалтарскі работнік у камерцыйнай арганізацыі заможны чалавек, які фінансуе пэўнае мерапрыемства	
		+

За кожны правільны адказ – 1 бал.

Заданне 5.

Словы з 1 марфемай	Словы з 2 марфемамі	Словы з 3 марфемамі	Словы з 4 марфемамі	Словы з 5 марфемамі	Словы з 6 марфемамі
заўтра (корань)	[й-а]е (корань, канчатак)	жы-в-ы (корань, суфікс, канчатак)	сем-сот (корань, нулявы канчатак, корань, нулявы канчатак)	мнаг-а-слоў-[й-э] (корань, злучальная галосная, корань, суфікс, канчатак)	вад-а-с-пад (корань, злучальная галосная, прыстаўка, корань, нулявы суфікс, нулявы канчатак)
	дакладн-ы (корань, канчатак)		на-ўз-боч (прыстаўка, прыстаўка, корань, нулявы суфікс)		

За кожны правільны адказ – 1 бал.

Заданне 6.

Нумар сказа	Значэнне падкрэсленага слова	Часціна мовы
1	Колькасць	Лічэбнік
2	Аднолькаваму	Прыметнік
3	Але (але толькі)	Злучнік
4	Для супрацьпастаўлення	Прыметнік
5	Без іншых, асобна ад іншых, у адзіноце	Прыметнік
6	Нейкі (для выдзялення аднаго дня з некалькіх)	Займеннік

За кожны правільны адказ – 0,5 бала.

Заданне 7.

ПРЫКЛАДНЫ ВАРЫЯНТ ПЕРАКЛАДУ:

Мы пайшлі далей. Цяпер мне стала яшчэ жудасней (*страшней, вусцішней*), чым у цемры. Добра знаёмыя кусты бур'яну здаваліся натоўпам прывідаў (*зданяў*), тонкіх і расплывістых, якія абступілі нас з усіх бакоў. Полымя факела (*паходні*) трымцела (*мільгала*) з ціхім рокатам, доўгі цень Емяльяна Іванавіча, які ішоў наперадзе, кідаўся то ўправа, то ўлева, а доўгія прывіды хваляваліся, забягалі наперад, падалі на зямлю і хутка ўцякалі назад, знікаючы ў цемры за маёй спінаю (*спінай*); часам яны раптам ссоўваліся ў цесны натоўп і пагойдваліся (*накалыхваліся, калыхаліся*), нібы аб чымсьці згаворваючыся (*змаўляючыся*) паміж (*між*) сабой.

За кожную памылку (любога тыпу) ад максімальнай колькасці балаў адымаецца 0,1 бала, але павінна атрымацца не менш за 0 (нуль) балаў.

Заданне 8.

<i>Пытанні</i>	<i>Адказы</i>
Да якога жанру адносіцца твор?	байка
Якую цвёрдую форму верша выкарыстаў паэт?	санет
Які памер у першай страфе? Памятайце, што памер – колькасць пэўных стоп у вершаваным радку.	5-стопны ямб
Як называецца частка у падобных творах, якая выражана апошнімі трыма радкамі?	мараль
Які сродак мастацкай выразнасці выкарыстаны ў вылучаным курсівам фрагменце?	эпітэт

За кожны правільны адказ – 1 бал.

Заданне 9.

Аўтар	Назва твора	Жанр	Род
Францішак Багушэвіч	“Кепска будзе!”	паэма	ліра-эпас
Іван Мележ	“Людзі на балоце” (або любый іншы)	раман	эпас
Кандрат Крапіва	“Хто смяецца апошнім”	камедыя	драма
Аркадзь Куляшоў	“Маці”	балада	ліра-эпас
Васіль Быкаў	“Жураўліны крык”	аповесць	эпас

За кожную правільную назву слупка табліцы – 0,25 бала, за кожную правільна запоўненую ячэйку – 0,5 бала.

Заданне 10.

Кожны зборнік ацэньваецца асобна. Пры ацэнцы зборніка трэба ўлічваць наступныя крытэрыі:

- называнне ў анатацыі прыкметы падзелу твораў;
- адпаведнасць падборкі гэтай прыкмеце;
- арыгінальнасць назвы зборніка і яе адпаведнасць выбранай прыкмеце;
- адпаведнасць анатацыі зместу зборніка;
- указанне ў анатацыі адрасата зборніка.

Максімальны бал за кожны крытэрыі – 0,5.

Пры паўторы прыкметы ў двух зборніках (напрыклад, час напісання) другі зборнік па крытэрыях называнне ў анатацыі прыкметы падзелу твораў; адпаведнасць падборкі гэтай прыкмеце атрымлівае 0 (нуль) балаў. Нельга лічыць арыгінальнымі назву і анатацыю другога зборніка, калі яны не маюць істотных адрозненняў ад першага.

Выкарыстанне ўсіх названых твораў пры складанні зборнікаў – 1 бал.

Таксама трэба ўлічваць адпаведнасць назвы першага зборніка карціне, удаласць і праўдападобнасць тлумачэння. Максімальны бал за гэты крытэрыі – 1.